

Partnerséget építünk Budujeme partnerstvá

TALENTED LIFE

Közös tehetségfejlesztő program kidolgozás innovatív oktatási formák megtanulása a magyarországi Sztéhló Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, valamint a szlovákiai Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont partnerségében

-
Vypracovanie spoločného programu rozvoja talentov, osvojenie si inovatívnych foriem vzdelávania v spolupráci Evanjelickej materskej školy, základnej školy a gymnázia Gábora Sztéhla s Cirkevnou spojenou školou bl. Sára Salkaházi zo Slovenska

2019

Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program
Program spolupráce Interreg V-A Slovensko-Maďarsko

SKHU/1601/4.1/116
Common development of a TALENT program -
Learning Innovative Forms of Education

Minden jog fenntartva. - Všetky práva vyhradené

© Cirkevná spojená škola – Bl. Salkaházi Sára Egyházi Iskolaözpont
Moldava nad Bodvou - Szepsi

A kiadvány ingyenes, kizárólag zárt körben felhasználható, kereskedelmi forgalomba nem kerülhet. A felhasználás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját nem szolgálhatja.

-

Publikácia je bezplatná, určená na použitie v uzavretých kruhoch a nesmie byť distribuovaná na obchodnom trhu. Použitie nemôže slúžiť na účely dosiahnutia príjmu alebo zvýšenia príjmu.

Szerkesztette/ Editovala: Novák Andrea

Felelős Kiadó/ Zodpovedný za vydanie: Nagy István

Szövegszerkesztő/ Úprava textu: Alexandra Blachová

Nyomda/ Tlačiareň: Vienala s.r.o.

Készült az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program
SKHU/1601/4.1/116 Common development of a TALENT program - Learning Innovative
Forms of Education (TALENTED LIFE) programjának keretében

-

Vzniklo v rámci projektu *Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko*
Program SKHU/1601/4.1/116 Common development of a TALENT program - Learning
Innovative Forms of Education (TALENTED LIFE)

Obsah

Bevezető	5
Úvod.....	5
A Sztéhló Gábor Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium bemutatkozása	6
Materská škola, základná škola a gymnázium Gábora Sztéhla	8
A Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont bemutatkozása	10
Cirkevní spojená škola blahoslavenéj Sary Salkaházi	11
A Talented Life program céljai és tevékenységei	14
Ciele a aktivity programu Talented Life.....	15
A projektben megvalósuló tevékenységek részletes bemutatása	16
1. Tehetségfejlesztéssel összefüggő tréningek és workshopok	16
2. A tehetségtáborok	17
3. A szakkörök	19
4. A cseretanár program	27
Podrobný opis činností vykonaných v projekte	27
1. Školenia a workshopy týkajúce sa rozvoja talentu	27
2. Táborov talentov	28
3. Záujmové krúžky	31
4. Program výmeny učiteľov	41
A jó gyakorlatok összefoglalása a megvalósított tevékenységek alapján - Zhrnutie osvedčených postupov podľa uskutočnených činností	42
a) A pedagógusok tapasztalatai - Skúsenosti pedagógov	42
b) A megoldásfókuszú workshopok és a képzések tapasztalatai - Skúsenosti zo školení a workshopov zamerané na riešenia	43
c) A tehetségtáborok tapasztalatai- Skúsenosti z talentových táborov	44
d) A cseretanár program tapasztalatai - Skúsenosti z výmenného programu učiteľov	45
e) A diákok tapasztalatai - Skúsenosti žiakov	45
BEFEJEZÉS – ZÁVER	46

Bevezető

A Talented Life módszertani kiadvány az Interreg V-A Szlovákia- Magyarország Együttműködési Program által támogatott, SKHU/1601/4.1/116 Talented Life című projekt keretében született.

A projekt a magyarországi Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, valamint a szlovákiai Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont partnerségében valósult meg 2017 októbere és 2019 márciusa között. A program összköltsége 139 740 euró, amelynek 85%-át finanszírozza az Európai Regionális Fejlesztési Alap.

Mindkét intézmény célja az volt, hogy határon túli együttműködésben valósuljon meg egy fejlesztési program, amely célcsoportjául a tehetséges tanulókat választották.

A projekt lehetőséget teremtett arra, hogy a partneriskolák közös tehetségfejlesztő programot dolgozzanak ki és valósítsanak meg, innovatív oktatási formák megtanulásán és tapasztalatcserén keresztül. A projekt során lezajlottak tehetség-szakkörök különböző tehetség-területeken, képzések és workshopok a pedagógusok számára, két tehetségtábor mindkét országban, valamint cseretanár program.

Jelen kiadvány összefoglalja és részletezi a megvalósítás során keletkezett tapasztalatokat és további fejlesztési irányokat, kitérve a résztvevő pedagógusok és diákok véleményére.

Úvod

Metodická publikácia Talented Life vznikla v rámci projektu SKHU/1601/4.1/116 s názvom Talented Life, za podpory Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko.

Projekt sa uskutočnil v období od októbra 2017 do marca 2019 v partnerstve maďarskej Evanjelickej materskej školy, základnej školy a gymnázia, ako aj slovenskej Cirkevnej spojenej školy bl. Sára Salkaházi. Z celkových nákladov programu 139 740 eur, 85% financoval Európsky fond regionálneho rozvoja.

Cieľom oboch inštitúcií bolo cezhraničnou spoluprácou realizovať rozvojový program, zameraný na talentovaných žiakov.

Projekt umožnil, aby partnerské školy vypracovali a uskutočnili spoločný program rozvoja talentov výmenou skúseností a pomocou vyučovania inovatívnymi formami vzdelávania. Počas projektu sa okrem iného konali talentové krúžky v rôznych talentových oblastiach, workshopy a školenia učiteľov, dva pobytové tábory pre talentovaných v oboch krajinách, ako aj výmena učiteľov.

Táto publikácia sumarizuje a podrobne opisuje nadobudnuté skúsenosti počas samotnej realizácie projektu, či ďalšie rozvojové smery, poukazujúc na názory zúčastnených učiteľov a študentov.

A Sztehlo Gábor Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium bemutatkozása

„A bölcs ember sziklára épít”

Az intézmény nyolcadik tanéve áll a Magyarországi Evangélikus Egyház irányítása és fenntartása alatt. Egyházunk missziói feladatának is eleget téve nevelünk-oktatunk, és a keresztény értékrendet adjuk át az iskolába járó gyerekeknek és családjaik számára.

Az iskola névadója Sztehlo Gábor (1909-1974) evangélikus lelkész volt, aki elkötelezett pedagógiai munkát végzett gyerekek és felnőttek között. A második világháború alatt és után 2000 üldözött és árva gyermeket mentett meg, és kiemelkedő humanitárius szolgálatot végzett.

1972-ben a magyarok közül elsőként kapta meg Izrael államának azt a kitüntetését - a Jad Vasem érem, vagy magyarul az Igaz Ember emlékérem -, amelyet azon nem zsidó emberek elismerésére alapítottak, akik a Holocaust idején zsidókat mentettek meg.

Az intézményünk három egységben, három helyen működik:

- A gimnázium az intézmény székhelyén, az evangélikus templom szomszédságában található parkos, ősfákkal övezett Kossuth tér hátsó területén található patinás, műemléki épületben működik. Az 1936-ban létesített gimnázium épülete 2014-ben egy nagyszabású energetikai felújításnak köszönhetően szép külsővel, korszerű, felújított állapotban várja az itt tanuló 520 gimnazistát.
- Az általános iskola a gimnáziumtól 5 kilométerre, csendes kertvárosi környezetben működik. 1927-ben alapították, 5 épületében várja a környék 250 kisiskolását. Az iskola híres névadójának, Sztehlo Gábor példáját követve a tehetséggondozás mellett felvállalja a speciális helyzetű gyermekek nevelését is
- Az intézmény működése a 2012 szeptemberében kapuit megnyitó Fecskefészkek Óvodával vált teljessé, mely 2013 szeptemberétől az általános iskola hátsó telkén felépülő, a kor és az Európai Unió követelményeinek mindenben megfelelő, új

óvodaépületben működik. Három csoportjában maximális létszámmal 75 kisgyerek tölti óvodás mindennapjait.⁷

A Sztrehlo Iskola vonzereje még a gondosan kialakított, magas szintű pedagógiai program, amely pedagógusaink színvonalas nevelőmunkájával egészül ki.

A tehetséggondozás mindhárom intézményegységben központi szerepet játszik. Az óvodában kezdődő Sakkjátszótér program az általános iskolában a Sakkpálya programmal folytatódik, kiegészülve a gyermekek matematikai-logikai fejlesztésével. A gimnáziumban ez a képzési profil a természettudományos tagozaton folytatódik tovább.

Az óvodai játékos angol nyelvű foglalkozások az általános iskola alsó tagozatán a korai nyelvi fejlesztés módszerével folytatódnak. A felső tagozaton folytatódik a nyelvi képzés, és a gimnáziumi

Vicziánné Salla Ildikó
intézményveze

évfolyamok nyelvi tagozatain a nyelvvizsgák megszerzése, és az emelt szintű érettségi vizsgák letétele a cél.

A digitális kompetenciák fejlesztése már az óvodánkban elkezdődik a korosztálynak megfelelő robotok alkalmazásával. Ez a tevékenység folytatódik az általános iskolában, és a gimnáziumi informatika tagozat keretein belül is.

Az intézményben jelentős a művészeti képzés is. Mindhárom intézményegységben kiemelkedő az ének-zenei, a képzőművészeti és a táncoktatás is.

Olyan embereket szeretnénk nevelni, akik a mai kor követelményeinek megfelelő korszerű tudással és ismeretekkel rendelkeznek, felkészülnek a későbbi tanulmányaikra. Kibontakoztatják a bennük rejlő tehetségeket, és magyar keresztyén emberként élik majd felnőtt életüket. Ehhez a célhoz választottuk a jelen projektet, amely nemcsak a tehetségfejlesztő módszereink bővítését tette lehetővé, hanem egy hasonló szellemiségű intézménnyel való együttműködés, az egymástól tanulás lehetőségét is.

Materská škola, základná škola a gymnázium Gábora Sztehla

„Múdry človek stavia na skalách“

Inštitúcia je ôsmy školský rok pod vedením a zriadením Evanjelickej cirkvi v Maďarsku. Napĺňa poslanie našej cirkvi vychovávaním, vzdelávaním sa a odovzdávaním kresťanských hodnôt žiakom a ich rodinám.

Gábor Sztehl (1909 – 1974) po kom bola pomenovaná škola, bol evanjelickým kňazom, ktorý sa venoval pedagogickej práci s deťmi i dospelými. Počas a po druhej svetovej vojne zachránil 2000 sirôt i prenasledovaných detí a vykonával výnimočnú humanitárnu službu.

V roku 1972 od izraelského štátu dostal medzi prvými Maďarmi vyznamenanie, – medailu Jad Vasem, čo v preklade znamená Na pamiatku pravého človeka-, ktorú založili na počesť ľudí nežidovského pôvodu, ktorí počas Holocaustu zachraňovali Židov.

Naša inštitúcia funguje v troch zložkách na troch miestach:

- Gymnázium sa nachádza v sídle inštitúcie, ktorá je v susedstve evanjelického kostola s prastarými stromami lemujúcimi park, v zadnej časti Kossuthovho námestia, vo veľkolepej historickej budove.
- Základná škola sa nachádza 5 kilometrov od gymnázia, v tichej predmestskej lokalite. Bola založená v roku 1927 a svojich 250 malých školákov očakáva v piatich budovách. Podľa vzoru známeho Gábora Sztehla, okrem starostlivosti o budúce talenty, sa škola venuje aj vzdelávaniu detí so špeciálnymi potrebami.
- Fungovanie inštitúcie sa skompletizovalo v septembri 2012, otvorením brán svojej materskej školy s názvom Lastovičie hniezdo, ktorá funguje od septembra 2013 v novej budove na zadnom pozemku základnej školy podľa všetkých predpisov Európskej únie. Každodenný život tu prebieha v troch skupinách s celkovým počtom detí 75.

Atraktivnosťou školy Sztehlou je tiež starostlivo vytvorený pedagogický program na vysokej úrovni, ktorý dopĺňa kvalitná výchovno – vzdelávacia práca našich pedagógov. Starostlivosť o budúce talenty zohráva ústrednú úlohu vo všetkých troch

inštitucionálnych jednotkách. Začína sa v materskej škole počnúc programom Šachové ihrisko, ktorý na základnej škole pokračuje programom Palác šachu, rozšíreným o matematicko - logický rozvoj detí. Napokon na gymnáziu tento vzdelávací profil ďalej pokračuje v prírodovedných oblastiach.

Hravé hodiny anglického jazyka v materskej škole na prvom stupni základnej školy pokračujú metódou skorého jazykového rozvoja. Na druhom stupni výučba jazyka pokračuje, a v gymnaziálnych ročníkoch jazykových tried je cieľom dosiahnutie jazykovej skúšky a absolvovanie maturitnej skúšky vo vyššej úrovni.

Rozvoj digitálnych kompetencií začína už v materskej škole používaním robotov primeraných veku žiakov. Táto činnosť pokračuje na základnej škole a na gymnáziu v rámci tried informatiky.

Pre inštitúciu je dôležité aj umelecké vzdelávanie. Vo všetkých troch inštituálnych zložkách má významné miesto vzdelávanie spevu – hudby, umenia a tanca.

Chceme vychovať ľudí majúcich najnovšie poznatky a vedomosti, ktoré spĺňajú požiadavky dnešnej doby a sú pripravení na ďalšie štúdium. Rozvinúť talent, ktorý v sebe majú a napomôcť im žiť plnohodnotným životom maďarského kresťanského človeka. K tomuto cieľu sme zvolili tento projekt, ktorý nielenže umožnil rozvoj našich metód rozvoja budúcich talentov, ale aj spoluprácu s podobne zmýšľajúcou inštitúciou a možnosti učenia sa navzájom..

A Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont bemutakozása

2015. szeptember 1-jén történelmi pillanat részesei voltunk Szepsiben. Új iskolát indítottunk. Közös. Álmodtunk egy nagyot és az álom valóra vált. Igaz, még csak az elején vagyunk és lesz bőven tennivaló az elkövetkező évtizedekben, de hittel vallom, hogy az összefogás ereje megoldja a gondokat.

Újat kezdtünk és az elsők feladata a legnehezebb. Mi vágunk utat a csátéban, mi készítjük elő, tisztítjuk meg az ösvényt az utánunk jövőknek. És mindezt szívesen tesszük. Nem kérkedve, fáradságot nem ismerve. Engem személy szerint őseink hite, az Szülők bizalma, Jézus szeretete, a Szent Lélek egyesítő ereje és a jó irányban történő változás lehetősége motivál a legjobban.

Első szent királyunk államot alapított. Mi iskolát indítottunk. A párhuzam egyértelmű.

István királynak az államalapításhoz szüksége volt a korabeli családok erejére, hűségére, odaadására. Így tudott a magyar közösséggel, nemzettel államot szervezni. Nem biztos azonban, hogy mindenki egyetértett minden lépésével a jövő útjának keresésében. Az idő viszont igazolta a nemzetért folytatott mindenkori cselekvésének helyességét.

Mi is így vagyunk ezzel. Hinnünk kell egymásban. Akkor leszünk erősek, ha együtt maradunk. Úgy gondolom, hogy a családokra, a közösségre, az egymás iránti bizalomra kell építeni. Az áldozatkészség, az ügy iránti elhivatottság pedig a legfontosabb. Minél többet tudunk adni önzetlenül, annál jobb lesz az eredmény. Meggyőződésem, hogy hittel és kitartással elérjük céljainkat. Ettől függ Szepsiben magyarságunk jövője.

Fő célunk, feladatunk egy olyan magyar tannyelvű, keresztény értékeket közvetítő iskolaközpont működtetése, építése, amely összefogja az itt élő

magyarokat. Anyanyelvi oktatást biztosít és az egyházak segítségével, támogatásával erős hitű közösséget formál, változtat a kialakult helyzeten.

Németh László szerint a kisebbség egyik ismérve, hogy különb. Tegyük a dolgunkat. Mindenki a saját helyén, legjobb tudása szerint. Írjunk történelmet, hogy a kezdő csapat mellé még sokan oda álljanak és a pillanatnyilag még hitetlenkedők is erősítsék sorainkat.

Bízom a közösségünk erejében. Sok erőt, állhatatosságot és hitet kívánok az elvégzendő munkához mindenkinek!

Nagy István
Intézményvezető

Cirkevná spojená škola blahoslavenej Sáro Salkaházi

1. septembra 2015 sme v Moldave nad Bodvou boli súčasťou historického okamihu. Otvorili sme novú školu. Spoločne. Mali sme veľký sen a ten sen sa stal skutočnosťou. Pravda, sme len na začiatku dlhej cesty a máme čo robiť v nasledujúcich desaťročiach, avšak pravá viera a spoločná sila prekoná problémy, ktoré sa naskytnú.

Začali sme niečo nové a úloha prvých je vždy najťažšia. My razíme cestu v húštine, my ju pripravujeme, čistíme chodníček pre tých, ktorí kráčajú po nás. A to všetko robíme s láskou. Nie chvastajúc a nepocitujúč únavu. Mňa osobne najviac motivuje viera našich predkov, dôvera rodičov, Ježišova láska, spoločná sila Ducha svätého a príležitosť zmeny, ktorá sa uberá dobrým smerom.

Náš prvý svätý kráľ založil štát. My sme otvorili školu. Paralela je jasná. / Podobnosť je bezpochyby viditeľná./

Kráľ Štefan na budovanie štátu potreboval silu, vernosť, oddannosť vtedajších rodín. Iba tak mohol s maďarským spoločenstvom, národom riadiť štát. Nie je isté, či každý súhlasil so všetkými krokmi konštituovania cesty do budúcnosti. Čas však potvrdil správnosť napredovania prevládajúcej činnosti za národ.

To je to, čo robíme aj my. Musíme si veriť navzájom. Len vtedy budeme silní, keď ostaneme spolu. Podľa môjho názoru, je potrebné budovať na rodine, spoločenstvách a vzájomnej dôvere. Obetavať sa pre niečo je najdôležitejšie. Čím viac môžeme nezištne odovzdať, tým

bude výsledok lepší. Som presvedčený, že vierou a vytrvalosťou dosiahneme naše ciele. Od toho závisí budúcnosť Maďarov v Moldave nad Bodvou.

Naším hlavným cieľom a úlohou je prevádzkovať a postaviť také školské centrum s vyučovacím jazykom maďarským, v ktorom sa odovzdajú kresťanské hodnoty, ktoré zároveň spoja tu žijúcich Maďarov. Inštitúcia zabezpečí výučbu v materinskom jazyku a pomocou i podporou cirkvi vytvorí silno veriace spoločenstvo, meniace vzniknutú situáciu.

Podľa Lászlóa Németha, menšinu spoznáš tak, že je iná. Robme svoju prácu. Každý na svojom mieste, podľa svojich najlepších možností a vedomostí. Píšme dejiny tak, aby sa k našej začínajúcej skupine a k radom pridali viacerí aj tí, ktorí sú dnes voči nám skeptickí.

Verím v silu spoločnosti. Prajem všetkým veľa sily, vytrvalosti a viery k vykonanej práci!

Mgr. István Nagy
riaditeľ inštitúcie

Hogyan illeszkedik a projekt a tehetségfejlesztési megközelítések és meglévő programok áramlataiba?

A tehetséggondozás kulcskérdései a tehetségek azonosítása, a tehetségfejlesztő programok által kitűzött célok kiválasztása, a tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formáinak kiválasztása, a tantestületi munkamegosztás kialakítása, valamint az együttműködés a családdal, egyéb szervezetekkel.

A tanulói egyéni szükségletek, igények különbözősége miatt szükséges a sokszínűség, a sokféleség megjelenése, azaz a bő programkínálat, amely a jelenlegi projekt célkitűzése is volt.

Ako zapadá projekt a prístupy rozvoja talentov do prúdov už existujúcich programov?

Ku kľúčovým otázkam starostlivosti talentovaných patrí identifikácia talentu, výber cieľov vytýčených v rámci programov rozvoja talentu, výber organizačných foriem rozvoja talentu v škole a mimo školy, výber rozdelenia prác učiteľského zboru, ako aj spolupráca s rodinou a ostatnými organizáciami.

Kvôli individuálnym potrebám a rôznorodosti potrieb žiakov je potrebná pestrosť, rozmanitosť, t.j. široká ponuka programu, ktorá bola aj vytýčeným cieľom tohto projektu.

A Talented Life program céljai és tevékenységei

A pályázó iskolák a határ két oldalán saját társadalmi, gazdasági és kulturális igényeikhez és helyi specialitásaikhoz, lehetőségeikhez illeszkedő, valamint a saját diákjaik számára megfelelő tanítási módszereket és eszközöket illesztettek oktatási programjaikba. Az oktatás folyamatos fejlődéséhez, az innovációk és új módszertani ismeretek elsajátításához fontos hozzájárulás más intézmények és országok szakembereivel való tapasztalatcsere, amely a pályázat keretében - illeszkedve a két intézmény céljaihoz - a tehetségfejlesztésben találta meg a közös törekvéseket.

A projekt fő célja volt, hogy teret biztosítson a tapasztalatok és a know-how átadásának a partneriskolák között a tehetséggondozás területén. Ezáltal további innovatív elemekkel bővült a két iskola módszertana a tehetségfejlesztés témakörében. A projektben nemcsak a célcsoportként kijelölt 8-11. osztályos tanulók részesültek fejlesztésben, hanem a tanárok is: a partner iskolák pedagógusai képzéseken, workshopokon vettek részt, ahol szélesíthették elméleti és módszertani tudásukat.

A program fő elemei:

- a tanárok közös továbbképzése a tehetség-mentori készségek területén megoldásfókuszú módszertannal;
- közös műhelymunka a tanárok számára az innovatív tanítási módszerek megismerésére és feldolgozására;
- közös diák táborok;
- folyamatosan működtetett szakkörök;
- cseretanár program.

A partner iskolák pedagógusai korszerű tehetség menedzsment módszereket ismertek meg a képzéseken a megoldásfókuszú módszertant alkalmazva, műhelymunkák, workshopok keretében megoszthatták tapasztalataikat és elmélyíthették tudásukat, a cseretanár program révén a tanárok innovatív tanítási módszereket ismertek meg és dolgoztak fel, a tehetség táborokban és szakkörökön pedig kipróbálhatták az elsajátított szemléletet és módszereket.

Ciele a aktivity programu Talented Life

Do projektu zapojené školy na oboch stranách hraníc, pre svojich žiakov, so zreteľom na spoločenské či kultúrne potreby i miestne špecifiká a v rámci svojich možností, zakomponovali do svojich vzdelávacích programov adekvátne vzdelávacie metódy a prostriedky. Vzhľadom k nepretržitému vývoju vzdelávania, je dôležité nielen príspevanie nápadov z iných inštitúcií k získaniu inovácií a nových metodických poznatkov, ale tiež výmena skúseností od odborníkov iných krajín, ktoré sa v rámci projektu - prispôsobené k cieľom oboch inštitúcií – našli v spoločných ideách v rozvoji talentov.

Hlavným cieľom projektu bolo zabezpečenie priestoru pre odovzdávanie vedomostí a skúseností medzi partnerskými školami v oblasti starostlivosti o talenty. Týmto sa rozšírila metodika oboch škôl o nové inovatívne prvky v tematickej oblasti rozvoja talentov. V projekte, okrem žiakov 8.-11. ročníkov, boli cieľovou skupinou aj učitelia: pedagógovia oboch škôl sa zúčastnili na školeniach, workshopoch, kde si rozšírili svoje teoretické a metodické vedomosti.

Medzi hlavné prvky programu patria:

- spoločné školenia učiteľov, upriamené na oblasť mentoringu zručnosti talentov s metodikou zameranou na riešenie;
- spoločné dielne pre učiteľov, určené na spoznanie a spracovanie inovatívnych metód vzdelávania;
- spoločné študentské tábory;
- nepretržite fungujúce krúžky;
- výmenný program pre učiteľov.

Pedagógovia partnerských škôl na školeniach spoznali súčasný manažment rozvíjania talentu, a to používaním metodiky, zameranej na jeho samotné riešenie. V rámci workshopov si vymenili svoje skúsenosti a mali možnosť prehľbiť svoje vedomosti. Počas výmenného programu učiteľov, sa pedagógovia oboznámili s inovatívnymi metódami, a tie si následne v táboroch i krúžkoch pre talentovaných mohli vyskúšať.

A projektben megvalósuló tevékenységek részletes bemutatása

1. Tehetségfejlesztéssel összefüggő tréningek és workshopok

A tehetségfejlesztés kapcsán megvalósuló pedagógus képzések a tehetség-azonosítás elméleti megközelítéseit, a workshopok pedig ezek gyakorlati alkalmazását tűzték ki célul. Az elméleti témák között megjelent a tehetségmérés eszközszerrendszere, valamint a tehetségekkel való munka kihívásai, különböző tehetség-profilok megismerése és a mentorálás fontossága. A gyakorlati alkalmakon pedig ezeknek a témáknak a feldolgozása zajlott megoldásfókuszú megközelítéssel. A workshopok célja az volt, hogy a pedagógusok elsajátítsák az erőforrásokra építés szemléletét, a már működő megoldások folytatásának gyakorlatát, és ezeket saját pozitív tulajdonságaik megerősítésén keresztül használni tudják a tehetséges tanulókkal való további munkájukban egyéni vagy csoportos formában.

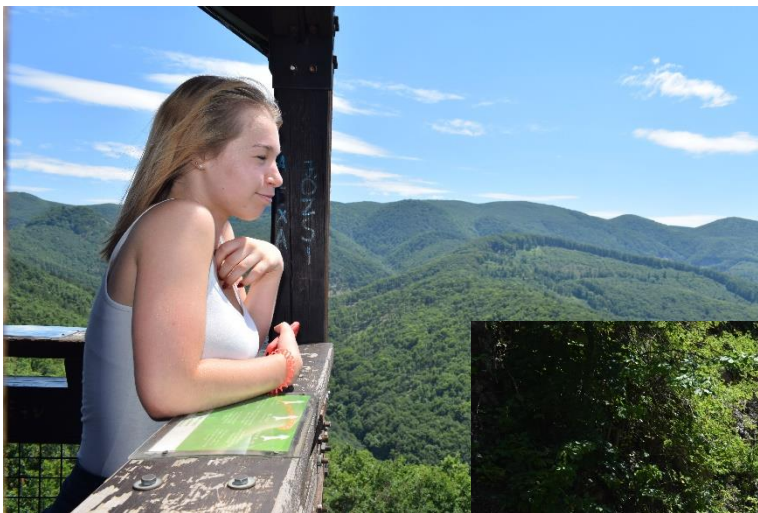

2. A tehetségtáborok

A **magyarországi alkotótábor** a művészeti (térbeli-vizuális, zenei) tehetségek számára Szilvásváradon valósult meg 2018. július 10-14. között a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, illetve a szepsi Boldog Salkaházi Sára Egyházi Óvoda, Alapiskola és Gimnázium diákjainak és pedagógusainak részvételével.

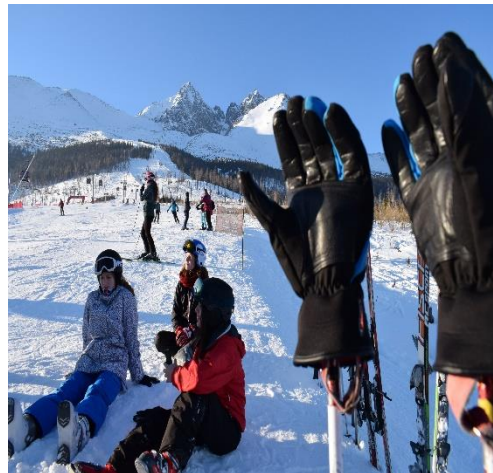
Az öt napos táborban lehetőség nyílt a szabad alkotásra (rajz, festés, nemezelés, linómetszés, fonás, társasjáték-készítés), valamint a sportolás, zenélés is kiemelt témák voltak. Emellett a Víz témakörében tartott léleképítő alkalmakat a magyar iskola lelkésze. A projekt külső szakértőinek irányításával a táborlakók tehetséggondozó, önismeretet fejlesztő foglalkozásokon vehettek részt, a pedagógusok pedig egyéni coachingot igényelhettek.

Meghívott vendég a Sültü zenekar volt, amely révén a táborlakók megismerkedtek a moldvai hangszerekkel és népviselettel. Emellett sor került kirándulásra, éjszakai túrára, a sport programok között pedig a kerékpározás, esti röplabdázás, foci is szerepelt. A tábor a szilvásvárad református kerektemplomban zárult közös énekléssel, hálaadással.

A **szlovákiai sporttábor** a sporttehetségek részére 2018. január 20-25. között zajlott le a Magas-Tátrában. A programoknak köszönhetően a diákok megismerkedhettek a síelés, hódeszkázás, hókorizás és a túrasízés alapjaival. Mindemellett újdonságnak számított, hogy az oktatás folyamatába a jól síelő diákok „segédtanárként” is bekapcsolódtak.

A tábor különleges programeleme volt, hogy Poprádon, 2019. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján sítanfolyam keretében öt egyházi fenntartású iskola – a Kolping Katolikus Iskola Budapestről, a budapesti Sztehlo Gábor Evangélikus Iskola, az encsi Váci Mihály Gimnázium, a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és a szepsi Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont - diákjai és tanárai tartottak közös megemlékezést a szellemi és lelki gyökerekről.

3. A szakkörök

A partneriskolák korábbi jó gyakorlataiban megjelentek a szakkörök (sport, matematika, népdal és néptánc, ének), táborok, tanulmányi versenyek és tanulmányutak. A projekt folyamán ezek kiegészültek a dráma, a rajz, valamint az idegen nyelv területeivel. A szlovákiai és a magyarországi iskolában is gyakoriak a projektmunkában zajló szakkörök, ahol a diákok az együttműködést, a csoportmunkát is tanulják.

- Az interreg projekt keretén belül diákjainkkal növényeket gyűjtöttünk, préseltünk és herbárt készítettünk.

- Matekosaink lelkes csapatot alkotnak, hangulatuk felhőtlen. Célunk a **tehetséggondozás**. Azt próbáljuk elérni, hogy ne képletek, bemagolt módszerek, alkalmazható tételek után kutassanak a fejükben, hanem engedjék szabadjára a fantáziájukat, és bátran ötleteljenek. Problémát oldjanak meg, önerőből. Egyszóval **játszanak, nevéssenek, kacagjanak**, s nem utolsósorban **fejlesszék mindennel az eszüket, az agyukat**. Egyik legfontosabb szervük, később meghálálja, ha tettek valamit érte.

- Diákjaink az alsó tagozatról a fő szakkörön sűrögtek, forogtak, nagyon sokat tanultak. Ez is a tehetséggondozás egyik eleme, hogy az életre felkészítsük őket.

- A rajz órákon érdekes képzőművészeti technikákkal ismerkedtünk meg. Gipszöntéssel és lenyomatok készítésével foglalkoztunk. Akárhogyan vigyáztunk, mindig nagy rendetlenséget csináltunk. A végén viszont kárpótolt minket a csodaszép eredmény.

- Újszerű technikával is dolgoztunk. Először megterveztük, majd kivágtuk a sablonokat. Aztán ráragasztottuk a pólókra és autófestékkel lefűjtük. Csodás, egyedi mintájú ruhadarabok készültek.

- Az Interreges pályázatunkból hangszereket is vásároltunk. Micsoda élmény volt kibontani a vadonatúj dobokat, gitárt, ritmushangszereket, melyeket rögvest ki is próbáltuk és macskazenekart alakítottunk. A tehetséggondozást nem lehet elég korán kezdeni. A furulyák jó kezekbe kerültek. Sokat kell gyakorolni ahhoz, hogy a hangok szépen szólaljanal meg, de az elsősök nagyon türelmesek.

- Néptánc tehetséggondozás keretében diáklányaink egy kassai folklór rendezvényre készültek. 2018. június 21- én Kassán több száz néptáncossal körtáncot táncoltak.

- 2018. október 16-án iskolánk diákjaival **Rozsnyóra** utaztunk. A természettudományi tantárgyakat érdekesebbé téve a Müller Sándor bányamérnök által tervezett **Bányászati múzeumba** látogattunk el. Két kiállítást tekinthettünk meg. A bányászati részlegen megismerkedhettünk a bányászok mindennapjaival és e nehéz munka körülményeivel a Szlovák Érchegeység bányáiban. Megismerhettük a középkori, bányászati kéziszerszámokat, munkaeszközöket, vontatóteknőt, fűrőt, mérőt és a világító - technikai eszközöket.

Utunk fő célja a **Szlovák Karsztról** szóló kiállítás volt. Megismerkedhettünk a karsztmezők, fennsíkok, barlangok élővilágaival. A kitömött állatok, védett növények fényképei, az ásvány- és kőzetminták hűen tükrözik a táj értékeit. Nagyon jól éreztük magunkat! Élményekben gazdagon tértünk haza és sok-sok ismeretre tettünk szert!

- Az Interreges-Tehetséggondozó programunk keretében újabban az ünnepi műsoraink videófelvételei és feldolgozása is házon belül történik. Érdeklődő diákjaink a Bódva- völgyi Stúdióban tekinthetnek be a filmkészítés rejtelseibe. Operatőreink és vágóink is vannak már.

- A "BARANGOLÓK" szakkör keretében 2018. október 20-án a 6.A és 7.A diákjai eljutottak a sátoraljaújhelyi jégcsarnokba, ahol a korcsolyázó tudásukat fejleszthették. Így zárták iskolánkon az egészséges életmód hetét.

4. A cseretanár program

A partnerintézmények vállalták, hogy a másik iskola diákjainak tartanak foglalkozásokat. Két alkalommal történt tanárcsere, 2018. november 21-23., valamint 27-29. között öt-öt pedagógus részvételével, két-két tanóraban a következő tantárgyak esetén: matematika, testnevelés, ének-zene, angol, rajz.

Podrobný opis činností vykonaných v projekte

1. Školenia a workshopy týkajúce sa rozvoja talentu

Realizované vzdelávanie pedagógov, spojené s rozvojom talentov, si za cieľ vytýčilo teoretické prístupy k identifikácii talentov. Cieľom workshopov však bolo ich používanie v praxi. Medzi teoretickými prístupmi sa objavil nástroj na meranie talentov, ako aj výzva pracovať s talentmi, spoznávanie sa s rôznymi talentmi a dôležitosť mentorstva. Na praktických cvičeniach sa tieto témy spracovávali prístupom zameraným na riešenie. Cieľom workshopov bolo, aby učitelia zvládli metódu budovania základov a pokračovanie, už fungujúcich riešení v praxi, ich následné využívanie so žiakmi, a posilnenie vlastných pozitívnych kvalít v ďalšej práci s jednotlivcom alebo v skupinovej forme.

2. Tábor talentov

Tvorivý tábor v Maďarsku sa uskutočnil 10.-14. júla 2018 v Szilvásvárdé, bol určený pre umelecké (vizuálno-priestorové, hudobné) talenty, za účasti žiakov a pedagógov Evanjelickej materskej školy, základnej školy a gymnázia Gábra Sztehla a Cirkvejnej spojenej školy bl. Sáro Salkaházi.

V päťdňovom tábore sa žiakom naskytla možnosť na voľnú tvorbu (kreslenie, maľovanie, plstenie, pletenie, tvorba spoločenskej hry), športovanie či hudbu. V tematickej oblasti zvanej Voda, duchovný predstavený maďarskej školy, počas tábora vykonával posilňujúce duchovné cvičenia. Pod vedením externých odborníkov projektu, sa táborníci zúčastnili sebaopoznávacích cvičení a učitelia mohli žiadať osobitný coaching,

Pozvaným hosťom bola skupina Söltü, vďaka ktorej táborníci mohli spoznať moldavské hudobné nástroje a ľudové kroje. Počas tábora sa uskutočnili výlety, nočná túra a zo športových programov sa realizovala cyklistika, večerný volejbal a futbal. Tábor sa ukončil chválospevom a vďakyvzdaním v szilvásváradskom reformovanom kostole.

Zimný športový tábor na Slovensku sa realizoval 20-25. januára 2019 vo Vysokých Tatrách, a bol určený na rozvoj športových talentov. Vďaka bohatému programu sa žiaci mohli oboznámiť so základmi lyžovania, snowboardovania, nežného korčuľovania a bežkovania. Novinkou bolo, že do vzdelávacieho procesu sa zapojili žiaci - dobrí lyžiari ako pomocní inštruktori.

Zvláštnym prvkom tábora bolo, že v Poprade 22. januára 2019, v rámci lyžiarskeho kurzu, žiaci a učitelia piatich cirkevných škôl : Katolíckej cirkevnej školy Kolping z Budapešti; budapeštianskej Evanjelickej školy Gábora Sztehla; Gimnázia Mihályya Váciho z Encsu; miškoveckého Gymnázia jezuitov Gyulu Fényiho a Cirkevnej spojenej školy bl. Sára Salkaházi z Moldavy nad Bodvou, usporiadali spoločnú spomienku na intelektuálne a duchovné korene našich predkov.

3. Záujmové krúžky

Na základe dobrých skúseností partnerských škôl boli dostupné záujmové krúžky (športový, matematický, spevácky, krúžok ľudového spevu a tanca), tábory, vzdelávacie súťaže a študijné cesty. Tie sa počas projektu sa rozšírili o drámu, kreslenie, ako aj o oblasti cudzieho jazyka. V slovenských i maďarských školách sú tiež bežné krúžky projektovej práce, kde sa žiaci učia k spolupráci a k práci v skupinách.

- V rámci projektu Intereg so žiakmi sme zbierali i lisovali rastliny a robili herbáre.

- Naši matematici predstavujú skupinu nadšencov s vynikajúcou náladou. Ich cieľom je rozvíjanie talentov. Snažia sa dosiahnuť, že namiesto toho, aby hľadali v hlave vzorce, osvojené metódou drilovania, spustili svoju fantáziu a smelo používali svoje nápady. Svojpomocne riešili problémy. Jedným slovom, aby sa hrali a smiali sa a rozvíjali si so všetkým svoj mozog a rozum. Neskôr, tento ich najdôležitejší orgán sa im odvdáčí, že spravili preňho niečo.

- Žiaci 1. stupňa na krúžku varenia sa okolo sporáku krútili, hemžili a veľa sa naučili.

- Na hodinách kreslenia sme sa zoznamovali s rôznou umeleckou technikou, odlievanie sádkou, vlastne vytváranie odtlačkov. Mohli sme dávať pozor ako sme chceli, ale vždy sme spravili neporiadok, ktorý stál za to, lebo nakoniec vznikli krásne výtvy.

- Pracovali sme aj so zaujímavou technikou. Najprv sme navrhli, následne sme vyrezali šablóny. Potom sme ich lepili na tričká a so sprejmi na auto sme ich nastriekali. Vznikli jedinečné nádherné kusy odevu.

- Veľkým zážitkom bolo vybal'ovanie hudobných nástrojov – bubny, gitaru, rytmické nástroje, ktoré boli zakúpené z podpory projektu Interreg. Po rozbalení sme si všetky vyskúšali a hneď sme založili „mačaciu hudobnú skupinu“. Zakúpené píšťaly, sa dostali do správnych rúk. Treba však ešte veľa cvičiť, aby zvuky pekne zneli, ale prváci sú veľmi trpezliví.

- V rámci programu Interreg - rozvoja talentov 6. októbra 2018 sme pocestovali do Rožňavy. Navštívili sme Banícke múzeum, ktoré založil banícky inžinier Alexander Müller. V rámci prírodovedných predmetov sme videli dve zaujímavé výstavy. V baníckej časti exponátu sme sa zoznámili s každodenným životom a prácou baníkov v baniach Slovenského rudohoria. Mohli sme spoznať stredoveké banícke pracovné a ručné nástroje, vrtačku, vozíky, meradlá a techniku osvetlenia. Cieľom našej cesty bola výstava o Slovenskom rudohorí. Oboznámili sme sa o planinách, o živote v jaskyniach. Hodnotu krajiny odzrkadľovali vypchaté zvieratá, fotografie rastlín, výstava minerálov. Veľmi dobre sme sa cítili! Domov sme sa vracali plní zážitkov a poznaní!

- V rámci programu Interreg sa rozvíjal aj nový talent, spracovanie videonahrávok. Z tejto oblasti nahrávajú naše školské programy ako aj ich v strižni Štúdia údolia Bodvy strihajú a takto žiaci majú prehľad o tvorbe filmu. Už máme medzi žiakmi kameramanov aj strihačov.

- V rámci krúžku Tuláci, 20. októbra 2018 žiaci 6.A a 7.A triedy sa zatúlali na zimný štadión do Slovenského Mesta pod Šiatrom, kde rozvíjali svoj korčuliarsky talent a takto v jednom zakončili týždeň zdravej životosprávy.

4. Program výmeny učiteľov

Partnerské školy sa zaviazali, že žiakom druhej inštitúcie predvedú vyučovacie hodiny. Výmena učiteľov prebehla dvakrát: 21.-23. a 27.-29. novembra 2018, s účasťou piatich - piatich učiteľov, vo dvoch - dvoch vyučovacích hodinách, v nasledujúcich vyučovacích predmetoch: matematika, telesná výchova, spev - hudba, angličtina, výtvarný výchova.

A jó gyakorlatok összefoglalása a megvalósított tevékenységek alapján - Zhrnutie osvedčených postupov podľa uskutočnených činností

a) A pedagógusok tapasztalatai - Skúsenosti pedagógov

„A tehetséges tanulókra jellemző, hogy már a középiskolát megkezdve vagy a középiskolai felvételi alatt kiemelkedő munkákat mutatnak be, amelyek a kortársaikhoz képest sokkal kreatívabbak, a kivitelezésük fejlettebb. Feladatvégzésükben elszántak, céltudatosak, és áldozatot is hoznak céljaikért. Nem szeretnek tanácsokat megfogadni, inkább a saját fejük után mennek”.

Sztehlo Gábor Gimnázium pedagógusa

„Charakteristické pre talentovaných študentov je to, že na začiatku strednej školy alebo počas prijímacích skúšok na stredné školy, preukazujú vynikajúce výsledky, ktoré sú voči rovesníkom oveľa kreatívnejšie a ich samotné realizovanie pokročilejšie. Pri vykonaní úloh sú odhodlaní, cieľavedomí a za svoje ciele sa obetujú. Neradi počívajú rady, riadia sa vlastným rozumom”.

Pedagóg Gymnázia Gábora Sztehla

„A tehetségfejlesztésben résztvevő tanulók az iskolai élet minden területén meghatározó egyéniségek.”

Boldog Salkaházi Sára Iskolaközpont pedagógusa

„Žiaci zúčastnení v projekte rozvoja talentu, sú osobnosťami v každom aspekte školského života”

Pedagóg Cirkevnej spojenej školy Sáro Salkaházi

b) A megoldásfókuszú workshopok és a képzések tapasztalatai - Skúsenosti zo školení a workshopov zamerané na riešenia

„Évről évre erősödik a tehetségek azonosításának eredményessége az iskolában, a fejlesztések eredményessége pedig visszacsatolódik a pedagógusok folyamatos konzultációi által.”

Sztehlo Gábor Gimnázium pedagógusa

„ Z roka na rok sa zvyšuje účinnosť identifikácie talentu v škole, ale výsledky vývoja sa spätne viažu na nepretržité konzultácie učiteľov.”

Pedagóg Gymnázia Gábora Stehla

c) A tehetségtáborok tapasztalatai- Skúsenosti z talentových táborov

„A táborozásnak van az egyik legerősebb hatása a tanulók és tanárok életében is. Az együtt töltött – intenzív – idő és munka hatványozódik. Ha a szakmaiságtól el is vonatkoztatnánk, az emberi kapcsolatok magasabb szintre kerülése pótolhatatlan a tanár-diák viszonyban. A közös élmények összekovácsolják ezeket a csoportokat, az itt végzett tevékenységek többszörösen belünk vésődnek. Ezt minden tanárnak meg kellene tapasztalnia – legalább egyszer a munkája során.”

Boldog Salkaházi Sára Iskolaközpont pedagógusa

„Táborovanie má jednu z najsilnejších účinkov nielen v živote žiakov ale aj učiteľov. Spoločné intenzívne prežité chvíle podnietia pozitívne výsledky. Z hľadiska profesionality, nadväzovanie a posúvanie ľudských vzťahov na vyššiu úroveň, je nenahraditeľné vo vzťahu učiteľ – žiak. Práve spoločné zážitky spoja tieto skupiny a uskutočnené činnosti sa do nás vryjú niekoľkonásobne. Toto všetko, by mal skúsiť každý učiteľ aspoň raz počas jeho praxe.”

Pedagóg Cirkevnej spojenej školy Sára Salkaházi

d) A cseretanár program tapasztalatai - Skúsenosti z výmenného programu učiteľov

„Az egyik legfontosabb a tehetségfejlesztésben, hogy a tanuló képességeivel tisztában legyünk és ezzel maga a diák is tisztában legyen. Nem előnyös, ha alul- vagy túlértékeljük a tanulót. Fontos a személyes kapcsolat, hogy a diák bátran forduljon felénk, illetve a szülőkkel is fontos a folyamatos kapcsolattartás”.

Sztehlo Gábor Gimnázium pedagógusa

„V rozvoji talentov je najdôležitejšie to, aby sme si boli vedomí schopnosťami žiaka, a aby si to uvedomil aj sám žiak. Nie je nutné podceňovať alebo preceňovať žiaka. Je dôležitý osobný vzťah žiaka a učiteľa a to, aby sa k nám žiak nebojácne obrátil so všetkým, no a v neposlednom rade je dôležité nepretržité udržiavanie vzťahu s rodičmi.”

Pedagóg Gymnázia Gábora Sztehla

e) A diákok tapasztalatai - Skúsenosti žiakov

„Szerintem nagyon érződött a két iskola hasonló érdeklődési köre és gondolkodásmódja a szilvásvárad alkotótáborban. Könnyen megtaláltam mindenkiel a hangot. A szlovákiai iskola tanárai nagyon készségesek és figyelmesek voltak, a diákok közvetlenek. A legjobban a kötetlen, mégis közös programok tetszettek (pl. biciklitúra).

Sztehlo Gábor Gimnázium végzős tanulója

„Podľa môjho názoru bolo veľmi cítiť podobnosť v spôsobe rozmyšľania v okruhu záujmov oboch škôl v szilvásváradskom tábore. S každým som sa ľahko dorozumel. Učitelia slovenskej školy boli veľmi ochotní a pozorní a žiaci boli priami. Najviac sa mi páčili nezáväznú spoločné programy (napr. cyklistická túra).

Maturant Gymnázia Gábora Sztehla

BEFEJEZÉS – ZÁVER

A projekt tapasztalatainak összegzése pedagógus és diák szemmel

A projekt keretében lezajlott tehetségfejlesztő programok közül a legtöbb pedagógus a cseretanár programot, a képzéseket, valamint a táborokat tartotta a leghasznosabbnak. Egyrészt, a cseretanár programelem tantárgy-specifikus, minden pedagógus érdekeltté tehető benne, és sor kerülhet egy-egy projekt során mindenkinek a tantárgyára, a szaktanárok (tanár-párok) pedig rendszeres konzultációkat tarthatnak, közösen fejleszthetik az adott tantárgyhoz kapcsolódó alternatív fejlesztő módszereket.

A pedagógusok beszámolói szerint a képzések mindenkinek hoztak újdonságot, akár tudásban, akár szemléletben. A táborok pedig az intenzív munkát tették lehetővé, és a projektben lezajlott témakörökben, a szabadidős tevékenységek keretében még inkább megvalósulhatott az a cél, hogy a partneriskolák közötti tapasztalatcsere megvalósuljon, az együttműködés erősödjön.

A diákok leginkább a mindennapi tehetségfejlesztő munkában szeretnék még újdonságokat látni, minél több technikát kipróbálni. A változatosság és innováció iránti igényükkel együtt megfogalmazódott az ehhez szükséges eszközök palettájának szélesítése is.

Zhrnutie skúseností projektu očami učiteľa a študenta

V rámci projektu, spomedzi všetkých uskutočnených aktivít rozvoja talentu, pre viacerých pedagógov bol najužitočnejší práve program výmeny učiteľov, školenia a tábory. V prvom rade programový prvok výmeny učiteľov je špecifický z hľadiska vyučovacích predmetov. Všetci učitelia majú možnosť sa doň zapojiť, pretože na rad prišli predmety všetkých učiteľských aprobácií (učiteľských párov). Učitelia môžu pravidelne konzultovať, spoločne rozširovať alternatívne metódy rozvoja, ktoré sa viažu k danému predmetu

Podľa správ od učiteľov, školenia priniesli pre každého niečo nové, či už po vedomostnej stránke a lebo v metodických prístupoch. Tábory však umožnili intenzívnu prácu a v uskutočnených tematických okruhoch projektu, v rámci voľnočasových činností, sa ešte lepšie zrealizoval cieľ zrealizovania výmeny skúseností medzi partnerskými školami a posilnilenie spolupráce.

Žiaci by najradšej videli inovácie v každodennej práci rozvoja talentov a vyskúšali by si viac techník. S ich požiadavkou na zmenu a inováciu sa spoločne sformulovala požiadavka aj na rozšírenie paliet potrebných nástrojov.

Cirkevná spojená škola
Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont

Školská 13, P.O.Box 37
045 01 Moldava nad Bodvou-Szepesi

Szlovákia

www.salkahazi-sara.edupage.org

Sztéhlo Gábor Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
Gimnázium: 1183 Budapest, Kossuth tér 2. (székhely)
Általános iskola: 1185 Budapest, Bajcsy-Zs. út 74. (telephely)
Óvoda: 1185 Budapest, Szent László utca 39. (telephely)

Magyarország

www.sztehloiskola.hu